

Õiguskantsler

Andre Lilleleht
Viru Vangla
viruv.info@just.ee

Teie 12.11.2014 nr 2-8/38243-2

Meie 11.02.2015 nr 7-7/141492/1500678

Soovitus õiguspärasuse ja hea halduse tava järgimise osas Kontrollkäik Viru Vanglasse

Austatud härra direktor

19.11.2014-21.11.2014 viisid õiguskantsleri nõunikud läbi etteteatatud kontrollkäigu Viru Vanglasse. Kontrollkäigule oli kaasatud meditsiiniekspert.

Soovin südamest tänada Teid ja kõiki Viru Vangla vanglateenistuse ametnikke abi eest kontrollkäigu ettevalmistamisel ning sujuval läbiviimisel.

Käesoleva kirjaga edastan Teile kontrollkäigu kokkuvõtte, milles leiata kontrollkäigul täheldatud puuduste kirjelduse ja probleemide õigusliku analüüsi. **Kokkuvõttes käsitletud kitsaskohtadest tulenevalt ja soovides parandada kinni peetavate isikute põhiõiguste ja –vabaduste kaitset Viru Vanglas, teeb õiguskantsler Teile järgmised soovitusel ja ettepanekud:**

1. juhtida vanglaametnike tähelepanu vangistusseaduse § 14 lõikes 2 sätestatud õigusaktide kinni peetavatele isikutele tutvustamise kohustuse olulisusele ja vajadusele. Õiguskantsler soovib Viru Vanglal järgida edaspidi kõrvalekaldumatult justiitsministri 30.11.2000 määruse nr 72 „Vangla sisekorraeeskiri“ § 28 lõike 2 punktis 8 sätestatud kinni peetavate isikutelt õigusaktide tutvustamise kohta allkirja võtmise ning selle kinni peetava isiku isiklikus toimikus talletamise kohustust;
2. seada töökorda S17 eluosakonnas asuv kinni peetavatele isikutele kohandatud arvuti. Tagamaks kinni peetavatele isikutele neile lubatud ulatuses Interneti kasutamise õiguse võimalikult ladusat ja mugavat kasutamist, teeb õiguskantsler Viru Vanglale soovitusel kontrollida teatud aja järel kinni peetavatele isikutele kohandatud kõigi arvutite töökorda. Õiguskantsler soovib kaaluda kinni peetavatele isikutele võimaluste loomist (miks mitte vastava taotluse alusel ja ka tasu eest) veebist leitud materjalidest väljatrukkide tegemiseks;
3. suurendada alaealiste kinni peetavate isikute, kellel ei ole õigust oma osakonna piires vabalt liikuda, ja pikaajaste vahistatute telefoni kasutamise võimaluse kordi nädalas ja/või pikendada nende telefoni kasutamise aega. Õiguskantsler soovib Viru Vanglal

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

planeerida kõnealustele kinni peetavate isikute gruppidele kindlad helistamise päevad või võimaldada neile telefoni kasutamisel teatud lisaaega ning sellest kinni peetavaid isikuid ka teavitada;

4. tagada kõigile kinni peetavatele isikutele (sh vajadusel ka vahistatutele) vangla poolt sobiv, küllaldane, aastaajale, isiku liikumisvõimalustele ja tervises seisundile vastav riietus. Õiguskantsler soovib ka analüüsida vangla väljastatava riietuse sobivust kinni peetavatele isikutele ning vajadusel vangla praktikat riietuse väljastamisel muuta (pakkuda kinni peetavatele isikutele sobivaid riietusesemeid);
5. analüüsida P1 ja P2 osakonnas duši kasutamise graafikuid ning vajadusel muuta need selliselt, et oleks tagatud kinni peetavate isikute isikliku hügieeni vajaduste parem rahuldamine;
6. luua kõigile kinni peetavatele isikutele kiiremas korras võimalusi isikliku pesu kuivatamiseks (nt kambri seinä külge kinnitatav pesurest, mida saab ruumi kokkuhoidmiseks vajadusel kokku panna vmt);
7. varustada kõik vangla jalutusboksid vahenditega (nt kutsunginupud, videovalve vmt), et kinni peetaval isikul oleks võimalik endal vanglaametnikuga ühendust võtta või endast märku anda;
8. juhendada oma töökorralduses põhimõttest, et isik tuleb mõistliku aja jooksul saata vastava soovi avaldamise järel jalutuskäigult tagasi eluosakonda;
9. paigaldada jalutusboksidesse piisava laiussega varikatused, mis võimaldaksid kinni peetavatel isikutel ka halva ilma korral aktiivselt liikuda ja treenida. Samuti tuleb iga jalutusboks varustada puhkamisvõimalusega ning sõltuvalt jalutusboksis viibivate kinni peetavate isikute arvust, paigalda nt pink või pingid;
10. vaadata üle alaealiste kinni peetavate isikute värskes õhus viibimiseks ette nähtud ajad ning vajadusel muuta need selliselt, et värskes õhus viibimine oleks alaealistel kinni peetavatel isikutel mõistlikult võimalik;
11. vaadata üle süüdimõistetute lühiajalise kokkusaamise laupäevane aeg (arvestades seejuures teistest linnadest Jõhvi saabuva ühistranspordi sõidugraafikutega) ja korraldus ning muuta praktikat selliselt, et kokkusaamisõigust saaksid realselt kasutada võimalikult paljud süüdimõistetutega lühiajalisele kokkusaamisele tulla soovivad isikud;
12. korraldada võimalikult tihti kinni peetavate isikute lühiajalisi kokkusaamisi oma perekonnaliikmetega ja eelkõige alaealiste lastega ilma kinni peetavaid isikuid külastajatest eraldamiseta. Õiguskantsler soovib seejuures vanglal arvestada kokkusaamisele tulnud laste vajadustega, nt tagada mängu- või ühistegevuseks vajalike vahendite olemasolu;
13. luua vangla raamatukogus kinni peetavatele isikutele laenutamiseks pakutavatest teostest üldine tellimisnimekiri või nimekirjad (nt žanri, teema vmt alusel) ning teha need kinni peetavatele isikutele kättesaadavaks;
14. edaspidi kajastada füüsilise jõu, teenistusrelva, erivahendi või ohjeldusmeetme kasutamise ja õigusrikkuja tervises seisundi kontrollimise protokollis tervishoiutöötaja

teostatud kontrolli tulemus võimalikult üksikasjalikult ja märkida protokollis tervishoiutöötaja teostatud kontrolli puudutavad andmed (tervisekontrolli täpne aeg, s.t kuupäev ja kellaaeg; tervishoiutöötaja nimi ja allkiri);

15. korduva soovitus tagada seda vajavatele kinni peetavatele isikutele sotsiaalministri 31.12.2002 määruse nr 150 „Toidunormid kinnipidamisasutustes“ § 4 lõikes 2 sätestatud lisatoit igapäevase mitmekülgse ja vajalikke toitaineid kehtivas õiguses ette nähtud määral sisaldava toidukogusega, mis vastab vähemalt 1260 kJ toiduenergia määrale. Tagamaks kinni peetavate isikute toitlustamist parimal viisil, teeb õiguskantsler Viru Vanglale soovitus analüüsida pakutavate söögikordade kaloraaži ning arvestades õhtu- ja hommikusöögi vahele jäävat pikka aega, pakkuda võimalusel õhtusöögiks kaloririkkamat toitu või õhtuodet. Õiguskantsler soovitab seejuures võtta erilise tähelepanu alla alaealistele kinni peetavatele isikutele pakutava toidu piisavuse, eakohasuse ja mitmekülgset;
16. arvestada eksperdi esitatud tervishoiuteenuste osutamist puudutavate tähelepanekutega ning vastavalt parandada vanгла tervishoiuteenuste kvaliteeti.

Kontrollkäigu kokkuvõttes toodud soovitusete ja ettepanekute osas ootab õiguskantsler Teie seisukohti ja tagasisidet hiljemalt 18.05.2015.

Annan ühtlasi teada, et õiguskantsler saadab koopia kontrollkäigu kokkuvõtetest teadmiseks ka Justiitsministeeriumile. Õiguskantsler teeb Justiitsministeeriumile ettepaneku kaaluda alaealiste kinnipidamiseks eraldiseisva(te) asutus(t)e, mille keskkond teeniks rehabiliteerivaid eesmärke ning tagaks alaealiste füüsilist ja vaimset heaolu, loomist. **Õiguskantsler ootab Justiitsministeeriumi vastust tema ettepanekule samuti hiljemalt 18.05.2015.**

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri volitusel

Lisa: 28 lehel 1 eks

Koopia: Justiitsministeerium (info@just.ee)

Ksenia Žurakovskaja-Aru 693 8430
Ksenia.Zurakovskaja-Aru@oiguskantsler.ee